gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z24-042993
Onderwerp:	Kadernota 2025
Datum:	24 mei 2024
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	1. de kadernota 2025 vast te stellen en het college op te dragen deze uit te werken in de programmabegroting 2025-2028
Bijlage(n):	1. Kadernota 2025 2. Overzicht keuzemogelijkheden

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Kadernota 2025

2. Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2025, Samen zijn we Roerdalen! Met deze kadernota geeft u richting, zowel inhoudelijk als financieel. Het gaat om de belangrijkste ontwikkelingen in 2025. U geeft daarmee aan hoe we komend jaar samen met inwoners, ondernemers en verenigingen werken aan de ontwikkeling van onze gemeente. Daarnaast bepaalt u de financiële kaders voor de programmabegroting 2025-2028. We vragen bevestiging van uw raad op de koers en de ontwikkeling in 2025.

Nieuwe keuzes nodig voor een begroting in balans
De resultaten van het proces Roerdalen in Balans 2.0 zijn verwerkt in deze kadernota. Na afronding van dit proces waren er nog diverse financiële ontwikkelingen. Zonder ingrijpen zouden die opnieuw leiden tot een flink tekort. Daarom bevat deze kadernota voorstellen om de begroting 2025 sluitend te krijgen. Ook het meerjarig perspectief ziet er daarmee veel beter uit dan tot voor kort. Het is aan de raad om deze keuzes te maken met het vaststellen van de kadernota. In de bijlage bij dit raadsvoorstel zit het totaaloverzicht van alle keuzemogelijkheden die in beeld zijn gebracht. Daarmee heeft u inzicht in alle mogelijkheden en de keuze die wij hebben gemaakt. Tijdens de informatiebijeenkomst van 4 juni jl. geven we hierover toelichting.

Prioriteiten
We geven prioriteit aan drie thema's:
1. Woningbouw
2. Bestaanszekerheid
3. Duurzaamheid.

Deze hangen nauw met elkaar samen en zijn bepalend voor de ontwikkeling van onze gemeente in de komende jaren. Het zijn thema's die iedere inwoner raken.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. de kadernota 2025 vast te stellen en het college op te dragen deze uit te werken in de programmabegroting 2025-2028

4. Argumenten

1.1 Nu kiezen is belangrijk voor een duidelijke inhoudelijke koers
We geven bewust prioriteit aan drie thema's. Deze zijn randvoorwaardelijk voor een vitale gemeente, ook op lange termijn.
Bestaanszekerheid is belangrijk voor al onze inwoners. Het gaat niet alleen om het bestrijden van armoede. Het gaat ook om toegang tot werk, een stabiel inkomen, zorg en ondersteuning, een veilige leefomgeving en beschikbaarheid van voldoende en passende woningen.

Woningbouw voorziet in een grote behoefte van onze inwoners. Bovendien zorgt een groter woningbestand voor een hogere bijdrage van het Rijk.

De verduurzaming van onze energievoorziening is bepalend voor de snelheid en plek waar gebouwd kan worden. Daarnaast krijgen alle inwoners te maken met het verduurzamen van hun woning, zodat die in 2050 aardgasvrij is. De klimaatverandering vraagt om aanpassing van onze openbare ruimte en het landelijk gebied om bestand te zijn tegen hitte, droogte en wateroverlast. Door prioriteit te geven aan deze drie thema's en door hier in samenhang aan te werken dragen we het meeste bij aan de ontwikkeling van onze gemeente.

1.2 Keuzes zijn ook nodig om financieel in balans te blijven
Als we geen keuzes maken krijgen we te maken met een structureel tekort in onze begroting. Dan zal de Provincie mogelijk ingrijpen en verliezen we onze autonomie. Dat is voor ons ondenkbaar. Daarom hebben we zoveel mogelijk keuzemogelijkheden in beeld gebracht. Deze zijn als bijlage 2 bij dit raadsvoorstel gevoegd. Zodat u het totaaloverzicht heeft. Het gaat om verhoging van inkomsten, kostenbesparingen door taken niet, minder of later uit te voeren en de lastenverhoging.
We hebben keuzes gemaakt om de inkomsten en uitgaven zoveel mogelijk in balans te brengen.

Met de keuzes die we nu maken is het begrotingsjaar 2025 sluitend. Ook in meerjarig perspectief hebben we de tekorten flink verminderd, maar is er nog wel sprake van een tekort. We lossen dit nu niet op, omdat we niet nog meer ingrijpende keuzes willen maken. Daarbij is dit in lijn met het advies van de VNG om als gemeenten zichtbaar te maken dat het Rijk meer moet bijdragen aan het takenpakket van de gemeenten.

5. Kanttekeningen

1.1 Zonder keuzes lopen we het risico op ingrijpen door de Provincie
Als we zelf geen keuzes maken die leiden tot een sluitende begroting, dan zal de Provincie mogelijk ingrijpen en levert onze gemeente haar financiële zelfstandigheid voor een deel in. Dan krijgen we de zogenoemde Artikel 12-status. Dit betekent in ieder geval dat we onze onbenutte belastingcapaciteit volledig moeten inzetten. Dat gaat om een stijging van de OZB met ca 40%. Door zelf keuzes te maken kunnen we de kostenstijging voor onze inwoners beperken en houden we zelf de regie.

6. Financiën

In het onderstaande overzicht staat een samenvatting van de financiële ontwikkelingen sinds het vaststellen van de begroting 2024 inclusief de al verwerkte begrotingswijzigingen. Daarnaast gaat het om bijstellingen als gevolg van autonome ontwikkelingen, de effecten van Roerdalen in Balans 2.0, bijstellingen van beleid en de keuzes die wij voorstellen om tot een sluitende begroting te komen in 2025.

(bedragen * € 1.000)

	2025	2026	2027	2028
Meerjarenbegroting 2025-2028 inclusief begrotingswijzigingen t/m 30 mei 2024	-498	-2.419	-2.833	-2.525
Bijstellingen op basis van autonome ontwikkelingen				
Ontwikkeling algemene uitkering en financiering	1.520	2.856	2.739	2.611
Aanpassing bijdrage verbonden partijen	-392	-317	-240	-288
Indexering en prijsstijging	-1.288	-1.282	-1.280	-1.280
Diversen bijstelling als gevolg van autonome ontwikkelingen	-1.191	-1.187	-1.120	-1.183
Autonome ontwikkelingen belastingen	139	147	153	159
Bijstellingen op basis van autonome ontwikkelingen	-1.212	216	251	19
Effecten Roerdalen in Balans				
Hogere belastingopbrengsten	557	632	735	856
Overige effecten Roerdalen in Balans	533	540	548	550
Effecten Roerdalen in Balans	1.090	1.172	1.283	1.406
Ontwikkelingen				
Ontwikkelingen binnen bestaand beleid (uitbreidingen of doorzetting pilots)	-205	-205	-205	-205
Nieuwe ontwikkelingen	-1.530	-170	-170	-170
Ontwikkelingen	-1.735	-375	-375	-375
Keuzemogelijkheden				
Keuzemogelijkheden door aanpassing uitgaven	568	760	758	758
Dekking uit rijksmiddelen (specifieke uitkeringen)	100	100	100	100
Dekking uit algemene reserve	1.360	-	-	-
Belastingmaatregelen	346	346	346	346
Keuzemogelijkheden	2.374	1.206	1.204	1.204

In de kadernota staat een uitgebreidere toelichting.

7. Communicatie

De kadernota wordt na vaststelling gepubliceerd op de website.

8. Planning en uitvoering

De Kadernota is het document waarmee u richting geeft en kaders stelt. Wij werken dit uit in de programmabegroting 2025-2028. We betrekken onze inwoners bij de uitvoering van de programmabegroting. Hiermee maken we duidelijk dat de rolverdeling tussen gemeentebestuur en de lokale samenleving verschillend is. U stelt kaders en controleert het college op de uitvoering. Inwoners, ondernemers en verenigingen dragen, waar mogelijk, actief bij aan de concrete ontwikkeling en uitvoering van plannen.

9. Privacy

Niet van toepassing

10. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Deze kadernota is een uitwerking van het coalitieakkoord 2024-2026.

11. Bijlagen

Bijlage 1	Kadernota 2025
Bijlage 2	Overzicht keuzemogelijkheden.

Sint Odiliënberg, 28 mei 2024

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta